

De Goddelijke staf

De Goddelijke staf.

Pirkei Avot (5:6):

Tien dingen werden op vrijdag in de avondschemering (voor de Shabbat) geschapen; de opening van de aarde, de opening van de bron, de mond van de ezelin, de regenboog, het manna, de staf, de sjamier, de letters, het schrift van de tafelen.

Rabbi Levi zei: Die staf die in de schemering was gemaakt, werd aan de eerste man uit de Hof van Eden gegeven. Adam gaf het aan Henoch, en Henoch gaf het aan Noach en Noach aan Sem. Sem gaf het door aan Abraham, Abraham aan Isaak en Isaak aan Jacob, en Jacob bracht het naar Egypte en gaf het door aan zijn zoon Jozef, en toen Jozef stierf en zij zijn huisraad plunderden, werd deze in het paleis van Farao bewaart.

God gaf de staf aan Adam, die het aan Henoch gaf - die later veranderde in de engel Metatron - en Henoch gaf het verder door totdat het bij Jozef in Egypte kwam. De farao nam het in beslag na de dood van Jozef. De passage verwijst dan naar een andere Midrasj leerstelling dat Jethro (Yitro), de toekomstige schoonvader van Mozes, ooit een adviseur van Farao was, samen met Job en Bila'am (zie Sanhedrin 106a). De slechte Bila'am was degene die Farao adviseerde om de Israëlitische mannelijke geboren in de Nijl te verdrinken. Terwijl Job zweeg (waarvoor hij later zo zwaar werd gestraft), protesteerde Jethro tegen het wrede decreet en werd hij gedwongen af te treden en te vluchten. Terwijl hij vluchtte, nam hij de goddelijke staf mee. Aangekomen in Midian, zijn nieuwe thuis, stak Jethro de staf in de aarde, en hier kreeg de staf schijnbaar diepe wortels en gaf niet meer mee waardoor deze onbeweeglijk was.

Een verwante Midrasj stelt dat alle vrijers die de hand van zijn wijze en mooie Tzipporah zochten, werden gevraagd de staf uit de aarde te halen, en als ze daarin zouden slagen, konden ze met Jethro's dochter trouwen. Geen enkele was waardig. (Het is niet verrassend dat sommigen geloven dat deze Midrasj de bron kan zijn geweest voor de Arthur-legende van het zwaard Excalibur.)

Uiteindelijk arriveerde Mozes en trok hij moeiteloos de staf uit de grond.

Targum Yonatan (op Exodus 4:20) legt uit:

En Mozes nam de staf die hij uit de kamer van zijn schoonvader had meegenomen, gemaakt van de saffieren troon van heerlijkheid; zijn gewicht veertig se'ah; en daarop werd de Grote en Glorieuze Naam gegraveerd en vermeld waarmee de tekenen door zijn hand voor Hashem zouden worden gewrocht... Gods onuitsprekelijke naam was gegraveerd op de saffieren staf, die zelf uit Gods hemelse troon was gesneden. De staf woog maar liefst 40 se'ah, wat overeenkomt met het minimale volume van een koosjere mikwe, dat is ongeveer 575 liter (of 575 kilogram) water. (Dit zou kunnen verklaren waarom niemand de staf kon losmaken, behalve hij die Gods gunst had.)

Een parallelle midrasj (Shemot Rabba , 8:3) bevestigt ook dat de staf van zuivere saffier was, met een gewicht van veertig se'ah, maar zegt dat hij gegraveerd was met de letters die staan voor de tien plagen, zoals we reciteren tijdens de Pesach seder: datzach, adash, b'achav (דצ"ך עד"ש באח"ב). Een laatste mogelijkheid is dat de "Grote en Glorieuze Naam waarmee de tekenen moeten worden gewrocht" verwijst naar de mystieke 216-letterige Naam van God (of 72-woorden Naam van God). Deze Naam is eigenlijk 72 gekoppelde namen, elk samengesteld uit drie letters. De namen zijn afgeleid van de drie verzen Exodus 14:19-21:

Waar is de staf vandaag?

Wat gebeurde er met de staf van Mozes na zijn overlijden? Een andere midrasj (Yalkut Shimoni ,

Psalm 86) antwoordt:

...de staf waarmee Jacob de Jordaan overstak is identiek aan die welke Juda aan zijn schoondochter Tamar gaf. Het is eveneens de heilige staf waarmee Mozes werkte, en waarmee Aäron wonderen verrichtte voor Farao, en waarmee David uiteindelijk de reus Goliath versloeg. David liet het na aan zijn nakomelingen, en de Davidische koningen gebruikten het als een scepter tot de verwoesting van de tempel, toen het op wonderbaarlijke wijze verdween. Wanneer de Messias komt, zal hem een scepter worden gegeven als teken van zijn gezag over de heidenen.

Deze ongelooflijke passage bevat veel nieuwe inzichten. Ten eerste gebruikte Jakob deze goddelijke staf om de Jordaan te splitsen en zijn grote familie veilig terug naar Israël te laten gaan, net zoals de Israëlieten later op wonderbaarlijke wijze de Jordaan zouden oversteken onder leiding van Jozua. Het lijkt erop dat Jozua zelf, als de rechtmatige opvolger van Mozes, de staf vasthield en deze door de rechters en profeten doorgaf totdat hij in de hand van David kwam. In tegenstelling tot het traditionele verslag van David die Goliath doodde met het eigen zwaard van de reus (na de katapult), zegt de midrasj hier dat hij Goliath met de staf doodde!

De staf bleef in de Davidische dynastie tot het einde van het koninkrijk met de vernietiging van de Eerste Tempel. Op dit punt zijn veel dingen op mysterieuze wijze verdwenen, met als bekendste de Ark van het Verbond. Er wordt aangenomen dat de ark verborgen was in een speciale kamer die ervoor was gebouwd door Salomo, die de dag voorzag dat de tempel zou worden vernietigd.

Waarschijnlijk staat daar ook de staf, naast de Ark.

Mashiach zal opnieuw de scepter van de Davidische dynastie hanteren. Omdat de staf van Gods eigen hemelse troon is gesmeed, is het passend dat Mashiach - Gods aangestelde vertegenwoordiger, die op Zijn overeenkomstige aardse troon zit - er een stuk van moet vasthouden. En dit symbool, zo concludeert de midrasj, zal ervoor zorgen dat zelfs de heidenen de autoriteit van de Mashiach God accepteren. Jakob profeteerde dit op zijn sterfbed (Genesis 49:10), in zijn zegen aan Juda:

De scepter zal van Juda niet wijken, noch de heersersstaf van tussen zijn voeten, tot de komst van Silo; en aan hem zal de gehoorzaamheid van alle volken zijn. Shiloh is een van de titels voor Mashiach (zie Sanhedrin 98b), en het hanteren van de staf zal leiden tot gehoorzaamheid van alle mensen van de wereld aan Gods wet. We kunnen nu ook een klassiek probleem oplossen met het bovenstaande vers: Het vers stelt dat de scepter niet uit Juda zal vertrekken tot de komst van Mashiach, alsof hij zal vertrekken uit Juda wanneer Mashiach komt. Dit slaat nergens op, aangezien Mashiach een afstammeling is van Juda! Het had eenvoudig moeten zeggen dat de scepter nooit zal wijken uit Juda, van wie de messias zal komen. Jacob laat eerder doorschemeren dat de Staf op een dag verborgen zal zijn in het land van Juda, diep onder "tussen zijn voeten", en niet zal wijken voor millennia's lang totdat Mashiach komt en het uiteindelijk herstelt.

Intressant is ook het volgende het woord staf (מטה) als volgt kan worden uitgebreid: מאם טאת הה, wat 501 is, wat overeenkomt met דצ"ך עד"ש בא"ח ב, het acroniem voor de tien plagen die de staf gebracht heeft!